Kitartóan énekelt, elkergette az odút elfoglalni akaró mezei verebeket, tehát revírt tartott. Sajnos tojó nem érkezett a hím mellé, amely így 2 hét elteltével odébbállt. A hím 2011-ben már nem tért vissza, a 200-300 méteres körzetben történő keresés sem hozott eredményt. A faj egyetlen ismert tradícionális debreceni fészkelőhelye a régi Kossuth Lajos Tudományegyetem főépülete és a Botanikus Kert közötti terület, ahol mai napig évről-évre sikeresen költ 1 pár. Az itt található tölgymatuzsálemek ideális fészkelőhelyet biztosítanak a fajnak. A Nagyerdő parkerdei és külterületi részeinek madarászok által történő egyre kiterjedtebb kutatása ellenére más helyről napjainkban nem ismert a fajnak revírje. A külterületeken történő költéseket áttekintve Juhász Lajos szóbeli közlése alapján ismert, hogy 2000-2010. közötti időszakban a Nagycseréhez tartozó Kőrises területén működtetett odútelep fészkelői között mindössze 1 évben 1 pár fészkelése lett dokumentálva, a többi évben nem észlelte a fajt a területen. A külterületi állományra vonatkozó információ továbbá, hogy Demeter László szóbeli közlése alapján fészkelése feltételezhető az Erdőspusztákon, ahol a Vekeri-tóhoz közeli Paripa Csárda körüli telepített fenyvesekben volt észlelhető az elmúlt években fészkelési időben. Fentiekből tanulságként levonható, hogy a kerti rozsdafarkú Debrecenben, mind belterületen, mind külterületen ritka, az egy ismert tradicionális fészkelőhelyet leszámítva alkalmi fészkelő faj, mely egy-egy területen feltűnik egy vagy néhány évig, majd újra eltűnik a fészkelő madárközösségből.

Veszelinov Ottó

Lektori megjegyzés: 1979-ben Bánkon, a hétvégi kertek egyik házának eresze alatt fészkelt sikeresen 1 pár a Debrecen-Bánk úttól kb. 500 m-re északra. (Papp L.)

SZOKATLAN HELYEN KÖLTŐ BARÁTCINEGE (*PARUS PALUSTRIS*). 2011. május 10-én a Debrecentől keletre eső nagycserei erdőben végeztem megfigyeléseket, melynek során ráleltem egy szokatlan helyen és szokatlanul alacsonyan költő barátcinegére. A Martinka vasúti megállótól nem messze keresztezi a földutat a Kati-ér és annak hídja, melynek két kis kőkorlátja is van. Az egyik ilyen alkalmatosságon pihenve lettem figyelmes egy izgatottan viselkedő, körülöttem mozgó barátcinegére. Viselkedése arra engedett következtetni, hogy „útban vagyok neki", így néhány lépéssel eltávolodtam, mire azonnal berepült (táplálékkal) a kőkorlát egyik hézagába. A hézag a korlát és a kőoszlop találkozási pontjánál alakult ki, ott volt az odú (lásd fénykép). Mint kiderült tehát éppen a fiókás fészkén ültem. Ismeretes, hogy a széncinegék (*Parus major*) olykor elég alacsonyan és leleményesen is költhetnek (pl. postaládában), de nincs tudomásom ehhez hasonló esetről barátcinege kapcsán. A kőkorlát hézaga, és az odú bejárata kb. 35-40 cm magasan lehetett a földfelszíntől, leguggolva pedig hallani lehetett a kőüregben csipogó fiókák hangját. A közvetlen közelben nem láttam odúlakó madarak számára alkalmas fákat, de ez sem akadályozta meg a madarakat a sikeres költés lebonyolításában.

Koczka András

Barátcinege (*Parus palustris*) talajközeli kőodúja mellett
Marsh Tit (*Parus palustris*) next to its nest hollow in a stone close to the ground

SZÉNCINEGE (*PARUS MAJOR*) ZAKLATOTT KÖLTÉSE. Újfehértótól nyugatra, gyümölcsös egyik meggyfájára akasztott mesterséges költőodúban a pár 9 pelyhesét nevelte. A tartó ág azonban letört, 3 fióka a nyíláson kis is hullott. Az éppen arra járó gazda az apróságokat visszahelyezve, a ládát is biztonságosan rögzítette a fán, így a fészekalj összes tagja egészségesen kirepült /2011/.

Endes Mihály

FÜGGŐCINEGE (*REMIZ PENDULINUS*) DUPLÁN FÜGGESZTETT ÉS KIHORGONYZOTT FÉSZKE. Újfehértó keleti, Molnár-tag nevezetű szélén, belvízlevezető csatornájának partján álló nagyméretű, idős fehér fűzön 2010. júniusban épült fészkét a madár két azonos, és a megszokotthoz hasonló vastagságú, valamint hosszúságú, különálló (eredő) ág beleszövésével építette meg és aljánál is rögzítette, s költött sikeresen (lásd fotó).

Endes Mihály